

de Bibliotheek
Zoetermeer

CKC &
partners

Cultuureducatie met Kwaliteit

Doorlopende leerlijn dans
Groep 1/2
Lessenreeks 'basis'

Deze leerlijn is ontwikkeld door CKC & partners.

Vervoer

Informatie over Vervoer

Groep 1/2, lessenreeks 'basis', vier lessen van 45 minuten

Doel van de lessenreeks:

De leerlingen stellen zich open voor dans. Ze gebruiken een fragment als inspiratiebron voor hun eigen dans. De leerlingen ontdekken ruimte, tijd, kracht en maatgevoel en gebruiken verschillende manieren van voortbewegen in dans. Ze geven eenvoudige dansbewegingen vorm en vertellen over hun eigen dans.

Materiaallijst:

Algemeen:	De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
Les 1:	Hoepels, voor elke leerling één. Filmpjes: Vliegtuig spotten op Schiphol (stijgend vliegtuig bij 7.50) en Vliegtuigen landen op Schiphol (landend vliegtuig bij 0.25) . Muziek: Kathleen – Vliegen , K3 – K3 Airlines , Vliegtuigliedje (losse bijlage).
Les 2:	Muziek: De auto blues kinderliedje , Cars Movie – Life Is A Highway , Dirk Scheele & De Liedjesband – Vroem vroem , Autoliedje (losse bijlage).
Les 3:	Muziek: Liedjes met Ernst en Bobbie – Wij gaan met de trein , Studio 100 – Trein-liedjes , Kinderliedje [6]: Trein , Treinliedje (losse bijlage).
Les 4:	Muziek: Kinderen voor Kinderen – Raar maar waar .

Les 1: Het vliegtuig

Het vliegtuig	Hoe vliegt jouw vliegtuig?	De luchthaven	De presentatie
---------------	----------------------------	---------------	----------------

De leerlingen leren dansen door een vliegtuig als uitgangspunt te gebruiken. Hierbij zijn stijgen en dalen - langzaam en snel - belangrijke elementen. Daarnaast worden de leerlingen geïnspireerd om ook met andere bewegingsvormen te 'vliegen' waardoor de bewegingen meer op dansen gaan lijken en het doelloos rennen afgeleerd wordt.

Les 2: De auto

De auto	Hoe rijdt jouw auto?	De autodans	De presentatie
---------	----------------------	-------------	----------------

De leerlingen leren dansen door een auto als uitgangspunt te gebruiken. Snelheid, stoplichten en de verschillende onderdelen van een auto komen aan bod.

Les 3: De trein

De trein	Hoe rijdt jouw trein?	De danstrein	De presentatie
----------	-----------------------	--------------	----------------

Via de trein ontdekken de leerlingen hoe ze zich dansend kunnen voortbewegen.

Les 4: Herhaling

Wat hebben we gedaan?	Door de zaal	Vervoersdans	Presentatie
-----------------------	--------------	--------------	-------------

Tijdens deze les worden alle vervoersmiddelen herhaald om te kijken wat de leerlingen nog weten.

Deze lessenreeks sluit aan bij de doorlopende leerlijn Cultuureducatie met Kwaliteit in Zoetermeer. Meer informatie over Cultuureducatie met Kwaliteit vind je [hier](#).

De leerlijn dans is ontwikkeld door CKC & partners. Neem bij vragen contact op via primair-onderwijs@ckc-zoetermeer.nl.

Vervoer – Het vliegtuig

Groep 1/2, lessenreeks 'basis', les 1

- Lesdoel:** De leerlingen gebruiken een fragment als inspiratiebron voor hun eigen dans en ontdekken zo ruimte, tijd, kracht en maatgevoel. Ze gebruiken verschillende manieren van voortbewegen in dans en geven alleen of in tweetallen eenvoudige dansbewegingen vorm. De leerlingen kijken naar elkaar en vertellen over hun eigen dans en die van groepsgenoten.
- Benodigde materialen:** De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
Hoepels, voor elke leerling één.
Filmpjes: [Vliegtuig spotten op Schiphol \(stijgend vliegtuig bij 7.50\)](#) en [Vliegtuigen landen op Schiphol \(landend vliegtuig bij 0.25\)](#).
Muziek: [Kathleen – Vliegen](#), [K3 – K3 Airlines](#), Vliegtuigliedje (losse bijlage).

Opdrachten:

Het vliegtuig	Hoe vliegt jouw vliegtuig?	De luchthaven	De presentatie
---------------	----------------------------	---------------	----------------

Introductie:

De leerlingen leren dansen door een vliegtuig als uitgangspunt te gebruiken. Hierbij zijn stijgen en dalen - langzaam en snel - belangrijke elementen. Daarnaast worden de leerlingen geïnspireerd om ook met andere bewegingsvormen te 'vliegen' waardoor de bewegingen meer op dansen gaan lijken en het doelloos rennen afgeleerd wordt.

Oriënteren:	Het vliegtuig	5 minuten
Opdracht: Kijk met de leerlingen naar de volgende filmpjes: Vliegtuig spotten op Schiphol (stijgend vliegtuig bij 7.50) en Vliegtuigen landen op Schiphol (landend vliegtuig bij 0.25) . Stel bij beide filmpjes de volgende vragen: <ul style="list-style-type: none">• Stijgt het vliegtuig snel of langzaam?• Stijgt het vliegtuig schuin of gaat het recht omhoog?		
Reflecteren: Wie heeft er weleens in een vliegtuig gezeten? Hoe voelde het om te stijgen of dalen?		

Onderzoeken:	Hoe vliegt jouw vliegtuig?	15 minuten
Opdracht: Alle leerlingen zoeken een plekje in de zaal en luisteren naar de opdracht. De leerkracht vertelt wat de leerlingen gaan doen (zie hieronder). Als de muziek begint, beelden de leerlingen dit uit, als de muziek weer stopt, zit iedereen weer op haar of zijn billen. Muziek: Kathleen – Vliegen . <ul style="list-style-type: none">• 'Slinger de slinger' door de zaal vliegen.• Het vliegtuig gaat op en neer.• Het vliegtuig heeft grote vleugels.• Het vliegtuig heeft kleine vleugels.• Het vliegtuig kan ook springen, huppelen, draaien, etc. Wat kan het vliegtuig nog meer?• Iedereen mag proberen de lucht in te stijgen. Let op, de leerlingen blijven staan op hun plek. Vertel erbij dat een vliegtuig heel zwaar is en dat dit stijgen daarom heel langzaam gaat. De leerlingen beginnen heel klein en maken zich steeds groter en groter.• Iedereen staat en mag heel langzaam gaan dalen. Let op, de leerlingen blijven staan op hun plek. Ook hier geldt dat een vliegtuig heel zwaar is en dat het daarom ook heel langzaam daalt. De leerlingen beginnen heel groot en worden steeds kleiner en kleiner.		
Tijd voor de volgende opdracht. De leerlingen vliegen van de ene hoek naar de andere hoek van de ruimte. Muziek: K3 – K3 Airlines . Ze beginnen laag en stijgen op tot het midden van de zaal. Daarna dalen ze langzaam tot ze bij het einde in de hoek zijn aangekomen en daar landen ze op de grond. De leerlingen mogen zelf weten of ze kleine of grote vleugels hebben. Daarna mogen de leerlingen zelf beslissen hoe hun vliegtuig vliegt: huppelend, kruipend, rollend, springend, slinger de slinger, etc.		
Reflecteren: Hoe steeg jouw vliegtuig? Langzaam of snel? En had je kleine of grote vleugels?		

Uitvoeren: De luchthaven **15 minuten**

Opdracht: Alle leerlingen zitten op de bank. Leg voor elke leerling één hoepel neer in de zaal. Muziek: Vliegtuigliedje (losse bijlage). Afhankelijk van de grootte van de groep mogen de leerlingen bijvoorbeeld per vier vliegen door de zaal. 4x8 tellen later klapt de leerkracht twee keer in de handen en 'landen' deze leerlingen in hun eigen hoepel. Direct daarna mogen de volgende vier leerlingen vliegen tot de leerkracht na 4x8 tellen weer in de handen klapt. De leerkracht vertelt de leerlingen dat ze pas mogen vliegen als de zij of hij ze op hun hoofd heeft aangetikt.

Let op: Het is de bedoeling dat de leerlingen het stijgen en landen verwerken tijdens hun tocht.

Voor de leerkracht: na 4x8 tellen verandert de melodie van het liedje. Hieraan is te herkennen wanneer geklapt moet worden en de volgende groep moet vliegen.

Alle leerlingen zijn inmiddels geland in hun eigen hoepel. Geef ze een nummer. Ze zijn allemaal nummer 1 of 2. De nummers 1 beginnen met vliegen vanaf hun hoepel, ze landen na 4x8 tellen weer in dezelfde hoepel. Hierna mogen de nummers 2 vliegen en na 4x8 tellen weer landen in hun eigen hoepel. Denk hierbij nog steeds aan het stijgen en landen.

Als dit goed gaat, kan de leerkracht dit nog een keer doen, maar nu zijn de leerlingen geen gewone vliegtuigen maar: huppelende vliegtuigjes, rollende vliegtuigjes, etc. Dit mogen de leerlingen zelf bepalen, het enige wat niet mag is rennen.

Zet de nummers 1 en 2 bij elkaar in 1 hoepel. Nummer 1 vliegt eerst en nummer 2 kijkt hoe zij of hij vliegt (huppelend- springend, etc.). Nummer 2 mag daarna en doet precies na wat nummer 1 gedaan heeft.

Reflecteer tussendoor (zie reflectie). Daarna wisselen de leerlingen van rol.

Reflecteren: Vraag aan de nummer 2 van een tweetal hoe nummer 1 heeft gevlogen (met grote of kleine vleugels, huppelend, springend, etc.). Waaraan kun je dat zien?

Evalueren: De presentatie **10 minuten**

Opdracht: De leerlingen presenteren opdracht 3 aan elkaar. Verdeel de groep in kleinere groepjes, zodat de leerlingen naar elkaar kunnen kijken. Vertel het publiek dat het belangrijk is om als publiek te kijken en te klappen aan het eind van de presentatie. Vraag: Welk vliegtuig vond je het leukst om te vliegen?

Reflecteren: De leerlingen hebben nu net gevlogen als een vliegtuig. Laat ze bedenken hoe ze zich nog meer kunnen verplaatsen door de zaal (denk aan andere vervoersmiddelen).

Aanvullende suggesties:

-

Vervoer – De auto

Groep 7, lessenreeks 'verdieping', les 2

Lesdoel: De leerlingen stellen zich open voor dans. Ze ontdekken ruimte, tijd, kracht en maatgevoel. De leerlingen gebruiken verschillende manieren van voortbewegen in dans en geven alleen of in tweetallen eenvoudige dansbewegingen vorm. Ze kijken naar elkaar en vertellen over hun eigen dans en de dans van groepsgenoten.

Benodigde materialen: De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
Muziek: [De auto blues kinderliedje](#), [Cars Movie – Life Is A Highway](#), [Dirk Scheele & De Liedjesband – Vroem vroem](#), Autoliedje (losse bijlage).

Opdrachten:

De auto	Hoe rijdt jouw auto?	De autodans	De presentatie
---------	----------------------	-------------	----------------

Introductie:
De leerlingen leren dansen door een auto als uitgangspunt te gebruiken. Snelheid, stoplichten en de verschillende onderdelen van een auto komen aan bod.

Oriënteren: De auto	5 minuten
Opdracht: Bespreek met de leerlingen alles wat met een auto te maken heeft. Bijvoorbeeld: rijden, sturen, toeteren, je riem om doen, stoppen voor een stoplicht, een auto heeft ronde wielen, ruitenwissers, etc.	
Reflecteren: Wie komt er met de auto naar school? Heb je mama of papa weleens horen toeteren? Of ben je weleens over een drempel heen gereden? hoe voelt dat?	

Onderzoeken: Hoe rijdt jouw auto?	15 minuten
Opdracht: Alle leerlingen zoeken een plekje in de zaal en luisteren naar de opdracht. Vertel steeds wat voor soort auto de leerlingen zijn (zie hieronder). Als de muziek begint, beelden de leerlingen deze auto uit. Als de muziek stopt, zit iedereen weer op haar of zijn billen. Muziek: De auto blues kinderliedje .	
<ul style="list-style-type: none">• Iedereen rijdt in een auto: een snelle auto, een langzame auto, een grote auto, een kleine auto, etc.• De ruitenwissers gaan aan (hoe bewegen deze?). De leerlingen beelden met hun billen de ruitenwissers uit. Daarna met hun benen etc.• De leerlingen sturen hun auto nu slinger de slinger door de zaal.• Ze zijn nu een autowiel en rollen door de zaal. Op welke manieren kunnen zij rollen?• De auto rijdt over verkeersdrempels (wat gebeurt er dan?)• De leerlingen toeteren met hun handen, voeten, billen, neus...	
Ze kunnen er ook een fantasie auto van maken: eentje die kan springen, draaien, hinkelen, huppelen, zwaaien, etc.	
Muziek: Cars Movie – Life Is A Highway . De leerlingen rijden van de ene hoek naar de andere hoek van de ruimte. Vraag de leerlingen eerst wat voor een auto zij zijn, bijvoorbeeld een raceauto, kleine auto, springauto, rollende auto, etc.	
Reflecteren: Welke auto was jij? Wat moest je dan doen en hoe heb jij dat dan gedaan? Heb je iemand anders gezien die dat anders deed?	

Uitvoeren: De autodans	15 minuten
Opdracht: Muziek: Autoliedje (losse bijlage). Verdeel de groep in tweetallen. Zorg dat de tweetallen achter elkaar staan. De voorste leerling bestuurt de auto en de achterste leerling is een passagier die de bestuurder moet volgen. Als de bestuurder het stoplicht hoort (tiktiktiktik), dan stopt zij of hij en doet de benen 'open' zodat de passagier hier onderdoor kan kruipen. Nu zijn de rollen omgedraaid en is de passagier de bestuurder geworden.	

Eerst mogen de leerlingen alleen maar lopen op de maat van de muziek. Als dit na een paar keer oefenen goed gaat, mag de bestuurder zelf weten wat voor soort auto zij of hij is. Denk hierbij aan de bewegingen uit de onderzoeksfase. De passagier doet ook deze bewegingen ook na tijdens het volgen.

Muziek: [Dirk Scheele & De Liedjesband – Vroem vroem](#). Maak met de leerlingen een kring en gebruik bewegingen die deze les 'voorbij gekomen zijn' voor het maken van de autodans. Bijvoorbeeld:

- Riem omdoen.
- Stuur vasthouden.
- Stuur naar rechts en links draaien.
- Ruitenwissers nadoen met armen, billen, benen.
- Vier keer toeteren met de voeten.
- Een heel klein autootje spelen.
- Een koprol maken of over de grond rollen, als een autoband

Reflecteren: Wie kan de volgorde van de bewegingen van de autodans vertellen? Kun je deze bewegingen ook anders uitvoeren? Bijvoorbeeld met je neus of met je voet?

Evalueren:	De presentatie	10 minuten
-------------------	-----------------------	-------------------

Opdracht: Alle leerlingen presenteren de dans aan elkaar. Verdeel de leerlingen in even grote groepjes. Alle leerlingen mogen aan de kant gaan zitten, behalve groepje 1, dat mag gaan klaarstaan. Benadruk het feit dat de leerlingen aan de kant het publiek zijn en dat ze dus na de dans applaudiseren.

Reflecteren: Wie vond het spannend om op te treden en wie vond het leuk? En welke auto vond je het leukst om te dansen?

Aanvullende suggesties:

-

Vervoer – De trein

Groep 1/2, lessenreeks 'basis', les 3

Lesdoel: De leerlingen stellen zich open voor dans. Ze ontdekken ruimte, tijd, kracht en maatgevoel. De leerlingen gebruiken verschillende manieren van voortbewegen in dans en geven eenvoudige dansbewegingen vorm. Ze vertellen over hun eigen dans.

Benodigde materialen: De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
Muziek: [Liedjes met Ernst en Bobbie – Wij gaan met de trein](#), [Studio 100 – Trein-liedjes](#), [Kinderliedje \[6\]: Trein](#), Treinliedje (losse bijlage).

Opdrachten:

De trein	Hoe rijdt jouw trein?	De danstrein	Presentatie
----------	-----------------------	--------------	-------------

Introductie:
Via de trein ontdekken de leerlingen hoe ze zich dansend kunnen voortbewegen.

Oriënteren: De trein	5 minuten
Opdracht: Vraag wat voor soorten treinen er allemaal bestaan (sneltrain, stoptrein, sprinter, locomotief, passagierstrein, goederentrein, grote treinen, kleine treinen). Wat is het verschil tussen een stoptrein en een sneltrain? Als een trein begint met rijden, rijdt 'ie dan meteen snel of moet 'ie eerst langzaam opstarten? En hoe gaat dit als een trein moet stoppen?	
Reflecteren: Wie heeft er wel eens in een trein gereden? Wat voor trein was dat? Voelde je de trein van langzaam naar heel snel gaan?	

Onderzoeken: Hoe rijdt jouw trein?	15 minuten
Opdracht: Alle leerlingen zoeken een plekje in de zaal en luisteren naar de opdracht. Vertel steeds wat voor soort trein de leerlingen zijn (zie hieronder). Als de muziek begint, beelden de leerlingen deze trein uit. Als de muziek stopt, zit iedereen weer op haar of zijn billen. Muziek: Liedjes met Ernst en Bobbie – Wij gaan met de trein .	
<ul style="list-style-type: none">• Een sneltrain.• Een stoptrein (als de muziek stopt, stoppen de leerlingen ook).• Een hele zware langzame trein.• Een huppeltrain.• Een trein die achterstevoren rijdt.• Een grote trein.• Een kleine trein.• Een trein die over heel veel heuvels rijdt.• Een trein die van de ene naar de andere rails springt.	
Welke route rijdt jouw trein? Muziek: Studio 100 – Trein-liedjes . Geef de leerlingen de volgende opdracht:	
<ul style="list-style-type: none">• De trein rijdt slinger de slinger naar de overkant.• De trein rijdt in rondjes naar de overkant.• Jouw eigen fantasietrein.	
Reflecteren: Wat hebben jullie net gedaan? Wat deed jouw fantasietrein? En waarom deed 'ie dat?	

Uitvoeren: De danstrein	15 minuten
Opdracht: Maak met de hele klas één lange trein met jou als leerkracht vooraan. De leerlingen mogen elkaar niet vasthouden en nooit uit de trein stappen, want dat is levensgevaarlijk! Muziek: Treinliedje (losse bijlage). Dit begint langzaam en gaat steeds sneller, daarna vertraagt liedje het totdat de trein weer stilstaat. Probeer d maat van de muziek aan te houden tijdens het rijden en ga hierbij slinger de slinger door de zaal. Daarna rijdt de trein nog een keer, maar nu met heuvels onderweg.	

Als er tijd is, kan de opdracht nog een keer worden uitgevoerd, waarbij een paar leerlingen tegenover elkaar staan met hun armen in een boog naar elkaar toe, zodat ze een tunnel vormen waar de trein onderdoor kan 'rijden'.

Het is tijd voor een treindansje. Muziek: [Kinderliedje \[6\]: Trein](#). Maak met de hele klas een kring en maak een treindansje van de verschillende bewegingen die tijdens deze les zijn gemaakt door de leerlingen. Maar let op, de kring moet op z'n plek blijven; elke leerling houdt haar of zijn eigen plekje. Bijvoorbeeld:

- Van grote trein naar kleine trein (maak je groot - maak je klein).
- Rij een heuvel op (kom langzaam omhoog).
- Rij in een rondje om jezelf (loop een rondje om jezelf).
- Spring naar de andere baan (spring naar rechts - spring naar links).
- En rijd rustig door op je plek (marcheren op de plek).

Reflecteren: Welke treinen zitten in het dansje?

Evaluëren: Presentatie

10 minuten

Opdracht: Alle leerlingen presenteren de dans aan elkaar. Verdeel de leerlingen in allemaal even grote groepjes. Iedereen gaat aan de kant zitten, behalve groepje 1, dat gaat klaarstaan. Benadruk dat de leerlingen aan de kant het publiek zijn dat na afloop applaudisseert en dat de leerlingen die klaarstaan de artiesten zijn die gaan optreden.

Reflecteren: Welke trein vond je het leukst om te dansen? Welke trein vond je moeilijk om te dansen? Was er een trein van iemand anders die je heel mooi vond?

Aanvullende suggesties:

-

Vervoer – Herhaling

Groep 1/2, lessenreeks 'basis', les 4

Lesdoel: De leerlingen stellen zich open voor dans. Ze ontdekken ruimte, tijd, kracht en maatgevoel. De leerlingen gebruiken verschillende manieren van voortbewegen in dans en geven eenvoudige dansbewegingen vorm. Ze vertellen over hun eigen dans.

Benodigde materialen: De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.

Muziek: [Kinderen voor Kinderen – Raar maar waar](#)

Opdrachten:

Wat hebben we gedaan?	Door de zaal	Vervoersdans	Presentatie
-----------------------	--------------	--------------	-------------

Introductie:

Tijdens deze les worden alle vervoersmiddelen herhaald om te kijken wat de leerlingen nog weten.

Oriënteren: Wat hebben we gedaan?	5 minuten
Opdracht: Weten de leerlingen nog wat ze de voorgaande lessen hebben gedaan?	
Reflecteren: Wanneer ging de trein langzaam en wanneer het vliegtuig? Kon de auto ook langzaam rijden? Wat kan een auto allemaal?	

Onderzoeken: Door de zaal	15 minuten
Opdracht: Als de muziek begint, mag je starten met dansen, als de muziek stopt, zit iedereen op haar of zijn billen. Hoe kun je dansen door de zaal (huppelend, springend, rollend, kruipend, etc.). Hoe vliegt het vliegtuig, hoe rijdt de auto, hoe rijdt de trein? Je herhaalt een aantal oefeningen van de vorige lessen. Misschien weten de leerlingen het nog? Je kiest hierbij ook een liedje van de voorgaande lessen. <ul style="list-style-type: none">• Herhaal één oefening van het vliegtuig met de hoepels.• Herhaal de oefening van de auto's met het stoplicht.• Herhaal de sneltrein.	
Reflecteren: Welk vliegtuig was jij? Welke auto was jij?	

Uitvoeren: Vervoersdans	10 minuten
Opdracht: Maak met de leerlingen een vervoersdans. Muziek: Kinderen voor Kinderen – Raar maar waar . Bijvoorbeeld: <ol style="list-style-type: none">1. Stijg langzaam omhoog met grote vleugels.2. Vlieg in een rondje om jezelf.3. Beweeg als de ruitenwissers van de auto.4. Maak je klein, heuvel op en af met de trein.	
Reflecteren: Wie kan vertellen welke beweging bij de trein, de auto en het vliegtuig hoort in de dans?	

Evaluëren: Bijpraten	10 minuten
Opdracht: Alle leerlingen presenteren de dans aan elkaar. Verdeel de leerlingen in allemaal even grote groepjes. Iedereen gaat aan de kant zitten. Groepje 1 gaat klaarstaan. Je benadrukt het feit dat de leerlingen aan de kant het publiek zijn en dat de leerlingen die klaarstaan de artiesten zijn die gaan optreden, waarna het publiek applaudisseert. Vraag: 'Wat is jouw rol?' Het publiek kijkt en klapt. De artiesten presenteren hun dans.	
Reflecteren: Wat vond je het leukst om te dansen? De auto, het vliegtuig of de trein? Waarom?	

Aanvullende suggesties:
-